

Trøndelag fylkeskommune
Fylkets hus
Postboks 2560
7735 Steinkjer

Steinkjer, 21.06.2018

Høring – Trønderplanen 2018 – 2030.

I 2030 skal god livskvalitet og mangfold kjennetegne Trøndelag og frivillighetssektor skal være aktiv og inkluderende. Dette setter Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) Trøndelag, den største paraplyorganisasjonen for funksjonshemmedes organisasjoner svært stor pris på.

Trøndelag er avhengig av frivilligheten, og da må det også legges opp til **gode levekår** for frivillig innsats, gjennom gode økonomiske driftstilskudd (indeksregulert) som gir frivilligheten en mulighet til å vokse og bestå. Frivilligheten har også lovpålagte oppgaver. Eksempler på dette er brukervedvirkning på en rekke områder.

Et viktig innsatsområde er å bidra til at så mange som mulig kan ta del i arbeidslivet, noe vi setter stor pris på. Funksjonshemmede og kronisk syke er en sammensatt gruppe, med ulike utfordringer. Noen tilstander er synlige, mens andre ikke vises utenpå. En funksjonshemning må ikke bety at man har nedsatt arbeidsevne. Det handler ofte om god tilrettelegging. Flest mulig må få en mulighet i det ordinære arbeidslivet, med god tilgjengelighet og universelt utformede arbeidsplasser. For noen er varig tilrettelagt arbeid (VTA) i en arbeidsmarkedsbedrift et egnet tiltak. FFO Trøndelag utfordrer Trøndelag fylkeskommune til å **opprette traineestillinger** eller tilsvarende opplærings- og rekrutteringsstillinger særmerket funksjonshemmede. Arbeidsreiser og funksjonsassistenter er tiltak som fungerer godt, og som derfor ikke bare må beholdes, men også videreutvikles.

Det er viktig med tett dialog med det lokale arbeidsliv for å få flere varige tilrettelagte arbeidsplasser i Trøndelag, her har også den videregående skolen et ansvar sammen med nav. I noen tilfeller er det viktig med individuelt tilpasset utdanningsløp i samarbeid med disse instansene.

Mange ungdommer i våre medlemsorganisasjoner er praktisk orientert i forhold til yrkesvalg. FFO Trøndelag mener det er viktig at Trøndelag fylkeskommune også **satser bredt på yrkesfaglige arbeidsprogram.**

Trøndelag bør ha en ambisjon om å bli det beste fylket på å få flest mulig funksjonshemmede ut i ordinært arbeidsliv, samt å bli best på å tilrettelegge for varige tilrettelagt arbeid.

Felleskap og sosialt samvær er viktig for den enkeltes livskvalitet, det er vi svært enige i, men ikke alle får tilgang til dette fordi vårt samfunn ikke er universelt utformet.

FFO mener at samfunnet må være universelt utformet innen 2035 og tilgjengelig innen 2025. FFO Trøndelag ber **Trøndelag fylkeskommune utarbeide en plan for universell utforming** så snart som mulig og vi bidrar gjerne i arbeidet.

Utenforskap er også en stor utfordring for våre grupper og FFO Trøndelag er glade for at Trøndelag fylkeskommune nå skal ansette mobbeombud. Dette er noe vi anser som viktig og nødvendig da mobbing rammer mange blant våre grupper. Vi ser frem til at samarbeid med det nye mobbeombudet.

En del av god livskvalitet er også å få delta på kulturarrangement og Trøndelag fylkeskommunen må stille krav om **gratis ledsagerordning** ved alle typer kultur og idrettsarrangementer som mottar offentlig støtte. Det må også arbeides for å utvikle løsninger for bestilling av billetter på nett med elektronisk ledsagerbevis.

Gode transportløsninger er viktig for vår gruppe og mange funksjonshemmede er avhengige av å ha en **god TT-ordning**. Trøndelag må jobbe for og stadig forbedre denne ordningen. Det samme gjelder **universell utforming** på holdeplasser og stasjoner i busser og på tog -her har Trøndelag en lang vei å gå, og vi ønsker å bidra i en slik prosess. Dette i forhold til alle typer funksjonsnedsettelse, syn, hørsel, orienteringshemmede, bevegelsehemmede osv.

Folkehelse er også viktig for funksjonshemmede – i denne tenkingen ønsker FFO Trøndelag å bli en større samarbeidspart til fylkeskommunen. Kan nevne at FFO er en samarbeidspart i frisklivsnettverket i Trøndelag, koordinert av Fylkesmannen i Trøndelag. Vi har også søkt om medlemskap i folkehelsealliansen.

I 2030 skal Trøndelag ha funksjonelle bo- og arbeidsmarkedsregioner i hele fylket dette er veldig viktig. Å ha et godt sted å bo er grunnleggende for trygghet og tilhørighet. Funksjonshemmede og kronisk syke vil bo som andre, man har dessverre ikke samme valgfrihet. Det er som planen sier viktig med samarbeid med kommunene. Det er viktig at det bygges leiligheter som er universelt utformet og at nye tomter som legges ut, også er godt universelt utformet. **Bolyst er også viktig for funksjonshemmede.** Funksjonshemmede vil selv bestemme hvor de vil bo, på lik linje med andre.

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) Trøndelag forventer å bli involvert i det videre arbeidet med temaplaner og handlingsprogram.

Med vennlig hilsen
For FFO Trøndelag

Lars Morten Lersveen (sign.)
Leder

Kari Frøseth Johansen
fylkessekr.

FFO Trøndelag

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon